

ذخیره خوارزمشاهی

کتاب هفته: شماره ۱۴

ناشر: امیرکبیر

تالیف سیداسماعیل جرجانی

ذخیره خوارزمشاهی نخستین دایره‌المعارف جامع پزشکی به زبان فارسی می‌باشد که حدود ده سال صرف تالیف آن گشته. جرجانی از این کتاب، دایره‌المعارف متوسطی به نام "الاغراض الطبیه و المباحث العلائیه" و دو خلاصه کوچک به نام‌های "خفی علائی" و "یادگار" را تهیه کرد.

این کتاب از ۱۱ بخش تشکیل شده است:

کتاب اول: شش گفتار در شناخت حد طب، مزاج‌ها، خلط‌ها، تشریح اندام‌ها، قوت‌های طبیعی، حیوانی و نفسانی.

کتاب دوم: نه گفتار در مورد وضعیت جسم، تندرستی و بیماری، نشانه‌های کلی بیماری‌ها و علل آنها، حالت‌های دم زدن، نبض، عرق، ادرار، مدفوع و خلط سینه.

کتاب سوم: دو بخش هفت گفتاریست در خصوص تندرستی و بهداشت.

کتاب چهارم: چهار گفتار در تشخیص بیماری‌ها، نضج یا سیر بیماری، بحران و اوج بیماری، تقدمه المعرفه (پیشگویی بیماری و مرگ).

کتاب پنجم: شش گفتار در شناختن انواع تب، تب روزانه و اسباب و علاج آن.

کتاب ششم: بیست و هفت گفتار در شرح و علاج بیماری‌های مختلف از سر تا پا (که حدود ۴۰٪ ذخیره را در بر میگیرد).

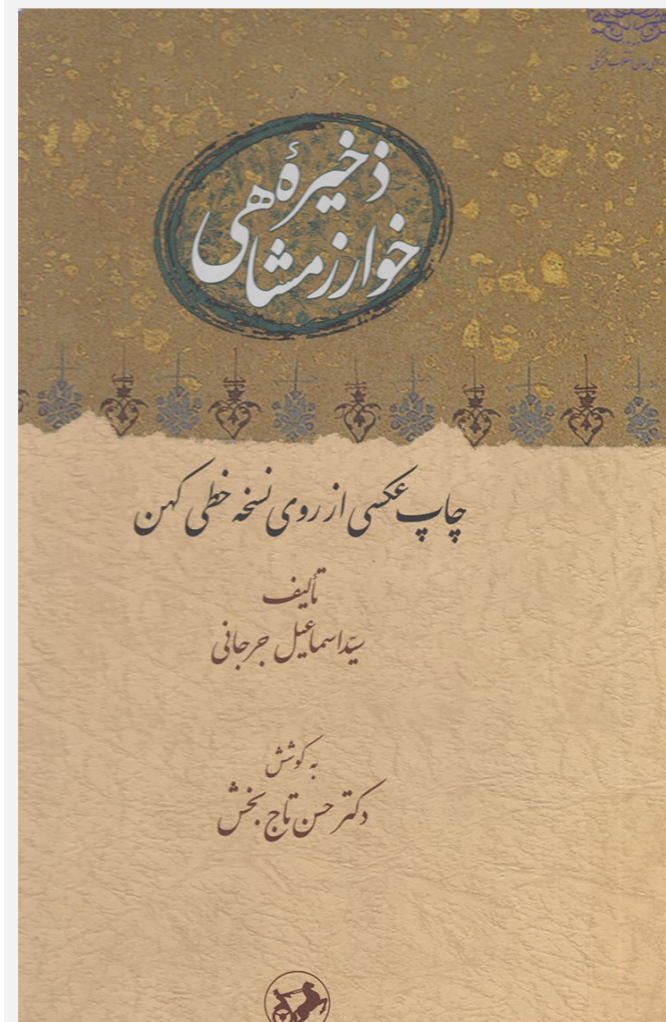
کتاب هفتم: هفت گفتار در انواع آماس‌ها، ریش‌ها و جراحات‌ها، کوفتگی‌ها، شکستگی‌ها، در رفتگی‌های مفاصل، سوختگی‌ها و ...

کتاب هشتم: سه گفتار ویژه در زینت و آراستگی سر تا پا، بهداشت و بیماری‌های پوست و مو و درمان آنها.

کتاب نهم: پنج گفتار در انواع زهرها، مارگزیدگی، گزش حیوانات و ...

کتاب دهم: در خصوص منافع الاعضای حیوانات یا داروهای با منشاء حیوانی

کتاب یازدهم: در خصوص داروشناسی و داروسازی است.

گردآوری شده توسط: کتابخانه مرکز تحقیقات طب سنتی و مفردات پزشکی شهید بهشتی